
TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

FÁZSI LÁSZLÓ**A papír zsebkendő mint banánhéj**

A továbbiakból remélhetőleg kiderül, hogy a képzavarnak tűnő cím adekvá-
tan tükrözi a rendőrséget egy több mint *tíz évvel ezelőtti bűncselekmény* elkö-
vetőjéhez elvezető nyomozás döntő jelentőségű momentumát, aminek követ-
keztében nem a büntethetőség elévülésére, hanem a tettes elítélésére került
sor, a jogerős ítélet ellen a védő által előterjesztett felülvizsgálati indítványt
pedig a Kúria 2016 decemberében elutasította¹.

A büntett

2006. május 26-ra virradó éjjel – a sértett távollétét kihasználva – a budapes-
ti Zs. G. máig ismeretlen társával az egyik hátsó ablak zárjának kivésése után
behatolt a nyíregyházi Sz. L. családi házába, ahonnan *egymillió-hatszázezer*
forint összértékben arany ékszereket, mobiltelefont, fényképezőgépet és kar-
órákat zsákmányolt, majd a két tettes a lakásban talált indítókulcsot használ-
va a garázsban tartott *tizenötmillió* forint értékű BMW 525d típusú személy-
gépkocsival távozott a helyszínről. A sértett szomszédban lakó testvére
azonban észlelte a bűncselekmény elkövetését, és értesítette a rendőrséget.
Ez után az Újfehértói Rendőrőrs járőrei felismerték a kisvároson áthaladó lo-
pott személygépkocsit, követni kezdték, azonban végül szem elől tévesztet-
ték, miután Zs. G. és társa az őket üldöző rendőrök elől az út menti szántó-
földre hajtott, ahol a gépkocsi egyik kereke kilyukadt, ezért azt hátrahagyva
gyalog távoztak a helyszínről, közben a járműtől ötven méterre a félmillió fo-
rint értékű fényképezőgépet is eldobták.

A felderítés

A személygépkocsi megtalálásának helyszínén tartott szemlén nyomkövető
kutyt alkalmaztak, így több száz méteren keresztül követhető volt a tettesek

¹ A Kúria Bfv.966/2016/5. számú végzése.

menekülési útvonala. A lucernaföldön egy használt, nem sokkal korábban odakerültnek vélelmezett papír zsebkendő megtalálására és lefoglalására került sor. A helyszíni szemlén egyéb értékelhető nyomot nem sikerült rögzíteni. Ezért a nyomozás első szakaszában a tettesek kilétét sem sikerült felderíteni, noha a nyomozó hatóság 2006. július 17-én hemogenetikai szakértőt rendelt ki, és a lefoglalt *papír zsebkendőből nyert DNS-minta* alapján megállapítható volt a használó DNS-profilja. Beazonosíthatósága hiányában azonban a DNS-profil sem tette lehetővé az elkövetők kilétének felderítését.

Ezért akár ez az ügy is felderítetlenül maradó bűncselekmények sorát gya-
rapíthatta volna, hiszen végül megszüntették a nyomozást. Ennek folytán 2014. július 17-én az elkövetők büntethetőségének elévülése is bekövetkezhetett volna, ha Zs. G. ellen az időközben Ausztriában elkövetett bűncselekménye miatt nem indul büntetőeljárás, amelynek során az osztrák hatóságok *DNS-mintát* vettek tőle, amelynek *profilja egyezést mutatott az újfehértói helyszín közelében talált papír zsebkendő vérszennyeződéséből kimutatott DNS-profillal*. „*Statisztikai-genetikai számítások alapján a Magyarországon DNS profilok nyilvántartásában nem szereplő kb. 9,8 M személynél kb. 107 milliárdszor több személy (mint lehetséges nyomhagyó) feltételezése esetén lenne csak egy olyan nem rokon személy előfordulása a nyilvántartáson kívül is, aki a bűnjelmintából megállapított egyezést mutató genetikai profillal rendelkezik.*”² Erre tekintettel 2014. június 24-én a nyomozás folytatásának elrendelésére, majd pedig vádemelésre került sor az ügyben.

Az ítélet

Zs. G. *tagadta* a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, védekezése szerint ugyanis utoljára kb. húsz éve járhatott Nyíregyházán, arra azonban semmilyen észszerű magyarázatot nem tudott adni, hogy mégis miként kerülhetett a DNS-mintájával egyező vérszennyeződést hordozó papír zsebkendő a vádbeli bűncselekménnyel összefüggésbe hozható helyszín közelébe. A védő pedig azt kifogásolta, hogy a helyszíni szemle során nem rögzítették, hogy a személygépkocsitól pontosan milyen távolságra találták meg a papír zsebkendőt, valamint hiányolta a helyszínen készült áttekintő fényképfelvételeket is.

A bíróság a vádlott védekezését, illetve a védő érvelését sem találta meg-
alapozottnak, mivel a DNS-profil azonossága *nem volt* kérdéses, mint ahogy

² Nyíregyházi Járásbíróság B.181/2015/5. számú ítélet, 3. o.

a nyomhordozó papír zsebkendőnek a helyszín közelében történő megtalálására sem volt más *magyarázat* azon kívül, hogy Zs. G. is részt vett a bűncselekmény elkövetésében. Ezért a bíróság Zs. G. vádlottat jogerősen társtettesként elkövetett lopás büntette miatt – az elévülési időt meghaladó időmúlás nyomatékos értékelése mellett – egy év hat hónapi börtönbüntetésre, és kétévi közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte, valamint kötelezte a lefoglalással meg nem térült kár megtérítésére.³

Zárógondolatok

Egy papír zsebkendő volt tehát az a bizonyos banánhéj, amely egy már-már feledésbe merülő bűncselekmény legalább egyik elkövetőjének a felelősségre vonásához vezethetett. Egyrészt ezért tűnt indokoltnak a magyar kriminalisztika „nagykönyvéből” nyilván kimaradó történet közreadása, mert arra mindenképpen felhívja a figyelmünket – nem először és nyilván nem is utoljára –, hogy mekkora jelentősége lehet különösen az ismeretlen tettes ellen induló nyomozás esetén a helyszíni szemle alaposságának és a nyomrögzítés pontos dokumentálásának, aminek a felületessége *támadhatóvá teszi a bizonyító jelentőségű nyom rögzítésének szakszerűségét*, ami akár a bíróság rendelkezésére álló bizonyíték figyelmen kívül hagyását is maga után vonhatja.

Jelen esetben erre nem volt oka a bíróságnak. Kénytelen volt viszont kirekeszteni a törvényszék a bizonyítási eszközök köréből Zs. G. gyanúsítottként tett vallomását, mivel az erről 2014. július 15-én 10 óra 56 perctől kezdődően felvett jegyzőkönyv szerint aznap 10 óra 40 perckor történt meg a kirendelt védő értesítése, aki azon nem tudott részt venni. Ez tehát a másik oka a történet ismertetésének, miután az Alkotmánybíróság álláspontja értelmében *alkotmányos követelmény*, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 48. §-a (1) bekezdésének alkalmazásakor a terhelt érdekében kirendelt védő a terhelt kihallgatásának helyéről és idejéről igazolható módon olyan időben kapjon értesítést, hogy lehetősége legyen az eljárási törvényben biztosított jogait gyakorolni és a kihallgatáson részt venni.⁴ A tizenhat perccel korábban történő értesítés pedig nyilván nem felelhet meg ennek az alkotmányossági követelménynek, amelynek a figyelmen kívül hagyása viszont eleve értelmetlenné teszi az ilyen eljárási cselekmény elvégzését.

³ A Nyíregyházi Járásbíróság B.181/2015/5. és a Nyíregyházi Törvényszék Bf. 320/2015/8. számú ítéletei.

⁴ 4/2013. (III. 1.) ABH.